

Başvuru Numarası : 2024/669
Toplantı Tarihi/Sayısı : 30.07.2024/49
Karar Numarası : 2024/737
Başvuran : O. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın savunması alınmadan ve herhangi bir delil gösterilmeden hizmet sözleşmesinin feshedilerek 672 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kamudan ihraç edildiği iddialarına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, Yozgat 1 No.lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğunu, 2004-2016 yılları arasında İller Bankası A.Ş.'de görev yaptığını ve son üç yılını ... olarak geçirdiğini, 15/7/2016 tarihinde yaşanan hain darbe girişimi sonrası savunması alınmadan ve herhangi bir delil gösterilmeden hizmet sözleşmesinin feshedildiğini ve 672 sayılı KHK ile kamudan ihraç edildiğini, olağanüstü hal kapsamında hiçbir yasal hakkını kullanmadığını, vuku bulduğu dönemde tamamen yasal olan faaliyetlerin geçmişe yönelik olarak terör örgütüne üyelik suçlamasına dayanak yapılmasının Anayasa'nın 38'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suç ve cezaların kanuniliği ilkesine aykırı olduğunu, Anayasa'da yer alan sadakat yükümlülüğü açısından sorumlu tutulacak eylemlerin 26/5/2016 tarihinden sonrasına ilişkin olması gerektiğini çünkü bu tarihten önce ilan edilmiş herhangi bir terör örgütünün bulunmadığını, kendisinin de henüz ilan edilmemiş bir terör örgütüne üye olmakla suçlandığını, bu durumun suçların ve cezaların geçmişe yürütülmeme ilkesine aykırı olduğunu, dini bir gruba ya da cemaate üye olan kişilerin yargılama sürecinde terör örgütüne üye olmakla suçlanmasının hak ihlali oluşturduğunu iddia etmekte, gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yasama yetkisi" başlıklı 7'nci maddesi şöyledir:

"Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez."

4. Anayasa'nın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri" başlıklı 87'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak;
..."

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

“Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.”

6. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ...”

7. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(…)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(…)

(9) İşleme konulmayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40’inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasının ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarıncaya karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir.”

10. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve

kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru, İller Bankası A.Ş.'de ... olarak görev yapan başvuranın savunması alınmadan ve hiçbir delil gösterilmeden hizmet sözleşmesinin feshedilerek 672 sayılı KHK ile kamudan ihraç edildiği, 26/5/2016 tarihinden önce ilan edilmiş herhangi bir terör örgütü bulunmadığı halde başvuranın terör örgütüne üye olmakla suçlandığı, bu durumun suçların ve cezaların geçmişe yürümeme ilkesine aykırı olduğu iddiasıyla gereğinin yapılması talebine ilişkindir.

14. 15/7/2016 tarihinde yaşanan darbe girişiminin ardından 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde Olağanüstü Hal ilan edilmiş ve alınan Olağanüstü Hal Kararı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21/7/2016 tarihli ve 1116 Karar No.lu kararı ile onaylanmıştır. Bu kapsamda 1/9/2016 tarihli ve 29818 sayılı (mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 672 sayılı KHK, 8/3/2018 tarihli ve 30354 (mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7082 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun ile kanunlaşmıştır. Öte yandan başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesi neticesinde; Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesinin 7/10/2021 tarihli ve 2019/... Esas 2021/... Karar sayılı ilamı ile başvuranın, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "*Silahlı örgüt*" başlıklı 314'üncü maddesi uyarınca 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırıldığı anlaşılmıştır.

15. Anayasa'nın 7'nci ve 87'nci maddelerinde; yasama yetkisinin münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisinin uhdesinde olduğu hükme bağlanmıştır. Bu bakımdan; kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak yasama yetkisi kapsamında kalmaktadır. Öte yandan başvuranın yargılama sürecinde terör örgütüne üye olmakla suçlanmasının haksız olduğuna yönelik iddiası yargı yetkisi kapsamındadır.

16. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yasama ve yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesinde ise, yasama ve yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin Kurumun görev alanına girmediği hükme bağlanmıştır.

17. Başvuranın iddia ve talepleri, yukarıda yer alan gerekçelerle birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın hüküm giymesi ve ihraç edilmesine ilişkin iddialarının kanuni düzenlemeden kaynaklandığı ve talebinin kanun değişikliği gerektirdiği, kanuni düzenleme yapma görev ve yetkisinin münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu, ayrıca yargılama sürecinde terör örgütüne üye olmakla suçlanmasının haksız olduğuna yönelik iddiasının yargı yetkisi kapsamında kaldığı ve yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği Kurumumuza başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

30/7/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye